

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 09.10.2026

Av. Mahmut TANAL
YENİ Parti Şanlıurfa Milletvekili

Siirt Organize Sanayi Bölgesi'nde kurulan Lineer Metal Çinko Üretim Tesisi'nin 4 Aralık 2021 tarihinde gerçekleştirilen açılışında, fabrikada ilk aşamada 500 kişinin, Hakkâri'deki madenlerden Siirt'e uzanacak tedarik zincirinde ise 2.500 kişinin istihdam edileceği ve toplam 3.000 kişiye iş imkânı sağlanacağı kamuoyuna açıklanmıştır. Devam yatırımlarıyla birlikte istihdamın 7.500 kişiye ulaşacağı da duyurulmuştur.

Buna karşılık aradan geçen süre içerisinde söz konusu istihdam hedeflerinin ne ölçüde gerçekleştiği, tesiste ve bağlantılı işyerlerinde kaç kişinin fiilen ve sigortalı olarak çalıştığı, üretimde yaşandığı ileri sürülen aksamaların çalışanlara nasıl yansıdığı ve işten ayrılan işçilerin haklarının korunup korunmadığı açıklığa kavuşturulmalıdır.

Anayasa'nın 49'uncu maddesi Devlete çalışanları ve işsizleri koruma, çalışmayı destekleme ve işsizliği önlemeye elverişli ekonomik ortamı oluşturma görevi yüklemekte; 60'ıncı maddesi herkesin sosyal güvenlik hakkını güvence altına almaktadır. 4857 sayılı İş Kanunu, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu, 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında çalışma ilişkilerinin, sigortalılığın, işçi haklarının ve iş sağlığı ve güvenliği yükümlülüklerinin izlenmesi ve denetlenmesi kamu idaresinin sorumluluğundadır.

Kamuoyuna binlerce kişilik istihdam hedefiyle duyurulan bir yatırım bakımından açıklanan hedeflerle SGK ve İŞKUR kayıtlarındaki fiilî gerçekleşmenin, kullanılan istihdam desteklerinin ve çalışanların haklarına ilişkin sonuçların ortaya konulması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. Lineer Metal Çinko Üretim Tesisi'nde 2021, 2022, 2023, 2024, 2025 ve 2026 yıllarında aylık ortalama sigortalı çalışan sayısı kaçtır; tesiste bugüne kadar ulaşılan en yüksek eş zamanlı sigortalı çalışan sayısı nedir ve 9 Ekim 2026 tarihi itibarıyla SGK'ya bildirilen aktif çalışan sayısı kaçtır?
2. Fabrikada 500, Hakkâri-Siirt maden ve tedarik zincirinde 2.500 olmak üzere açıklanan 3.000 kişilik istihdam hedefi karşısında fabrika ile bağlantılı maden, taşıma ve diğer tedarik işyerlerinde SGK'ya bildirilen fiilî istihdam yıllar itibarıyla kaç kişidir; 3.000 kişilik hedefin yüzde kaç gerçekleşmiştir ve hedefin gerisinde kalınmasının Bakanlığınızca tespit edilen nedenleri nelerdir?

3. Tesisin açılışından 9 Ekim 2026 tarihine kadar kaç çalışanın işten ayrılışı SGK'ya bildirilmiştir; bu bildirimlerin yıllar ve işten ayrılış nedenleri itibarıyla dağılımı nedir; üretimin azaltılması veya durdurulmasıyla bağlantılı işten çıkışlarda 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında toplu işçi çıkarma hükümlerinin uygulanmasını gerektiren bir sayı veya dönem ortaya çıkmışsa hangi bildirim ve denetim işlemleri gerçekleştirilmiştir?
4. 2021-2026 döneminde tesis ve bağlantılı işverenler hakkında ücret, fazla çalışma, yıllık izin, kıdem ve ihbar tazminatı ile diğer işçilik alacaklarına ilişkin Bakanlığınıza kaç şikâyet ulaşmış; bunların kaçında ihlal tespit edilmiş ve kaç işçinin alacağının ödenmesi sağlanmıştır; işten çıkarılan işçilerin kıdem veya ihbar tazminatlarının ödenmediği yönünde tespit bulunuyorsa ilgili işverenler hakkında hangi işlemler yapılmıştır?
5. Lineer Metal Sanayi ve Ticaret A.Ş. ile tesisle bağlantılı olup Bakanlığınız kayıtlarında bulunan işverenlerin SGK prim yükümlülükleri düzenli olarak yerine getirilmiş midir; kesinleşmiş ve ödeme süresi geçmiş prim borcu bulunması hâlinde borcun toplam tutarı, dönemi ve tahsili için uygulanan işlemler nelerdir?
6. Tesis ve bağlantılı işverenler 2021-2026 döneminde istihdam teşviki, sigorta primi indirimi veya desteği, İŞKUR işbaşı eğitim programı, mesleki eğitim programı ya da Bakanlığınızın başka hangi istihdam desteklerinden yararlanmıştır; her bir destek kapsamında yıllar itibarıyla kaç kişi için ne kadar kamu kaynağı kullanılmıştır?
7. İstihdam sayısına veya istihdamın korunmasına bağlı bir kamu desteğinden yararlanılmış olmasına rağmen ilgili şartların yerine getirilmediği tespit edilmişse ne kadar destek geri alınmış ve hangi yaptırımlar uygulanmıştır; herhangi bir geri alma işlemi yapılmamışsa destek şartlarının eksiksiz yerine getirildiği hangi SGK ve İŞKUR kayıtlarıyla doğrulanmıştır?
8. İş müfettişleri tarafından 2021-2026 döneminde tesiste ve bağlantılı işyerlerinde çalışma mevzuatı ile iş sağlığı ve güvenliği yönünden kaç teftiş gerçekleştirilmiştir; ücret ve çalışma süreleri, işçi özlük hakları, kişisel koruyucu donanım, kimyasal maruziyet, iş ekipmanları ve diğer iş sağlığı ve güvenliği yükümlülükleri bakımından hangi aykırılıklar tespit edilmiş ve bunlar hakkında hangi yaptırımlar uygulanmıştır?
9. Tesis veya bağlantılı işyerlerinden işini kaybeden çalışanlardan 2021-2026 döneminde kaç işsizlik ödeneğine başvurmuş, kaç ödeneğe hak kazanmış, kaç şartları sağlayamadığı için reddedilmiştir; işsiz kalan çalışanlardan İŞKUR aracılığıyla başka bir kayıtlı işe yerleştirilenlerin sayısı kaçtır?
10. Siirtli işsizlerin ve gençlerin bu yatırım kapsamında istihdam edilmesi amacıyla İŞKUR üzerinden yürütülen işe yerleştirme, mesleki eğitim ve işbaşı eğitim programlarına 2021-2026 döneminde kaç kişi katılmış, bunların kaç program sonrasında aynı tesiste veya başka bir işyerinde en az altı ay sigortalı çalışmıştır; tesisin yeniden veya daha yüksek kapasitede faaliyete geçmesi hâlinde işten ayrılan çalışanların yeniden istihdamı için hazırlanmış somut bir program bulunmuyorsa, kamuoyuna açıklanan 3.000 kişilik istihdam hedefi ile SGK kayıtlarındaki fiilî gerçekleşme arasındaki farkın giderilmesi için Bakanlığınız hangi tedbiri hangi takvimle uygulayacaktır?